

عنوان مقاله:

تحلیل عناصر موسیقایی در چکامه ازربه

محل انتشار:

مجله لسان مبین، دوره 7، شماره 22 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

سید مهدی نوری کیدقانی - -

خلاصه مقاله:

بررسی و تحلیل موسیقایی شاهکارهای شعری از اهمیت فراوان برخوردار است؛ زیرا موسیقی عنصری اساسی در ساختار شعر است؛ بگونه ای که برخی معتقدند وجه تمایز میان شعر و نثر در درجه نخست همان نظام آوایی خاص و جنبه شنیداری آن است. قصیده «ازربه» سروده شاعر توانمند عراقی، شیخ کاظم ازری (۱۱۴۳-۱۲۱۱ ه) از جایگاه ادبی و دینی بسیار ارزشمند برخوردار است. این قصیده از زمان شاعر تاکنون مورد توجه شاعران و اهل ادب قرار گرفته است و شاعران فراوانی به استقبال آن رفته و ادبا و علمای متعددی به شرح آن پرداخته- اند. این چکامه یادآور فن «حماسه سرایی» در ادبیات عرب است و ازری با این قصیده در دوره معاصر ادب عربی مکتبی پدید آورد که مورد تقلید شاعران پس از او قرار گرفت. یکی از نقاط قوت این قصیده ساختار محکم و شکوهمند و طنین موسیقایی خاص آن است؛ بگونه ای که آن را قرآن الشعر و الملحمة الکبری نامیده‌اند. در این مقاله سعی شده با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی تا حد امکان به عناصر موسیقایی موثر در زیبایی این چکامه پرداخته شود و با بررسی مواردی مثل موسیقی بیرونی (وزن و قافیه) و موسیقی درونی (جناس، تکرار، طباق، تلمیح و...) زیبایی و برجستگی موسیقایی این قصیده نشان داده شود. در ارزیابی کلی قصیده می‌توان گفت ازری در این چکامه از شدت و صلابت بحر خفیف در توصیف صحنه‌های حماسی بهره برده و قافیه «ها» و آوردن ابیات مقفی سهمی بسزا در تقویت موسیقی بیرونی قصیده داشته است. از دیگر سو، استفاده هنری از مواردی مثل جناس، واج‌آرایی، تکرار و موارد دیگر او را در تقویت و تثبیت موسیقی درونی و معنوی یاری رسانده است.

کلمات کلیدی:

قصیده ازربه، تحلیل موسیقایی، وزن، جناس، تکرار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1265229>

